

Tudi Vi boste kupili Vaš pomladni plašč pri PAULINU v Ljubljani, Kongresni trg št. 5, ki nudi cenj. učiteljicam poleg ogromne izbire najlepših modelov tudi na mesečno odplačilo najnižje cene!

v drugem pa naj bi se naslanjali na to, kar so mogli ob bivanju med ljudstvom sami razbrati.

Naloga, na prvi pogled lahka, je prav za prav najtežavnejša, kar jih je moglo biti in je bila primerna kvečjemu za čas nekaj dni, ne pa za nekaj ur.

Človeka z duševnostjo, kakor je prikazan v naši literaturi, skorajda več ni. Gospodarski proces je namreč tako preoblikoval našega podeželana v njegovi duševni strukturi, da nam je človek, ki se nam prikazuje ob čitanju literarnih del, daleko odmaknjen. Le mlajši pisateljski rod, kakor Kranjc, Ingolič in morda še kateri, nam prikazujejo duševnost današnjega slovenskega človeka in še to samo onega, z nekega ožjega predela Slovenije. Celotnega prereza duševnosti slovenskega človeka nam literatura doslej še ni dala!

Sedaj pa druga plat. To so spoznanja, do katerih naj bi se dokopal mlad učitelj v teku dveh let. Vprašajmo se, da-li je to mogoče!

Kakor sem naznačil, mu literatura ni mogla dati mnogo več od nič. Sam bi se torej moral poglobiti v duševnost ljudi, ki ga obdajajo. Toda, kako se more vglabljal ta mladi človek v duševno strukturo ljudstva, ko pa ne pozna njegovih gospodarskih osnov, ki diktirajo zakone, po katerih se uravnava psihologija naroda. Popolnoma nemogoče je, da bi si mogel tak mlad učitelj spriti svoje izobrazbe, ki jo je dobil na učiteljski, razložiti razne zunanje pojave duševnega življenja vaščana in tržana ter da bi zmoženo spraviti vse te zaznate v kompleks, ki bi mu končno prikazal celotno sliko psihe obdajajočega ga ljudstva.

Kdo je obrazložil mlademu človeku v njegovih študijskih letih, kako vplivajo gospodarski razvoj, gospodarski in ostali odnosi ter proces družabnega dogajanja (samo poglejmo, kako je prav za prav zamotano življenje našega podeželja, kjer se križajo, si nasprotujejo, ali pa hodijo roko v roki interesi gospodarskih institucij, društev, cerkve, današnje šole, gospodarskih skupin, posameznih »Kraljev na Betajnovi« itd.) na duševno izoblikovanje našega slovenskega človeka? Mar se ni večina teh mladih ljudi enostavno predala »toku življenja« samo zato, ker si niso znali dati odgovora na vprašanja, ki so vstajala dan na dan, ko so zadevale mlade glave ob tolikere pozitivne in še v večji meri negativne pojave ljudskega duševnega življenja? Kdo jim je dajal odgovore, kdo jim je mogel, znal in hotel raztolmačiti bistvo problematike?!

Kratek razgovor z Maksom Pirnikom

(Ob izidu »Mladinskih zborov«.)

V izdanju SIMC-mednarodne zveze za sodobno glasbo — je pravkar izšel drugi zvezek: Pirnikovi »Mladinski zbori«. Kdor zasleduje sodobno mladinsko glasbo, pozna to ime nekdanjega vodje mladinskega zbora litijskih šolarjev, ki je na ljubljanskem festivalu tako vžgal z Osterčevim programom. Srečujemo ga v »Pevcu«, zadnje čase pa na 900 m visoki, samotni Sveti gori nad Litijo, kjer sameva kot učitelj na »visoki šoli«.

Sešla sva se pred izidom zbirke, pa sem ga naprosil za kratek razgovor, ki nas zanima ob tem dogodku.

»Kaj si nam v zbirki pripravil?«

— Zbirka bo prinesla esej Dragotina Cvetka o sodobni glasbi, v glasbenem delu pa 6 »Ugank« in 5 zborov na razne tekste; »Ugank« in »Uspavanko Matjažku« na Klopčičev, »Moj mili Jezušček« na Rošev, »Padajo snežinke« na Borisov, »Kralja Matjaža« pa na Župančičev. Narodna je »Tam v goščavci« —

»Naše mladinske zbirke prinašajo večinoma narodno pesem, kako da si šel ti obratno pot?«

— Nisem proti narodnemu besedilu, vendar, kakor bo Cvetko v eseju povedal, se naša generacija zaveda, da današnji življenjski tok tako preusmerja naše doživljanje, da mu tudi v glasbi stara narodna pesem ne more več dajati posode za nov glasbeni izraz. Nekaj tekstov sem vzel iz »Našega roda«. Dandanes je pesem podrejena prozi, sodobni glasbeni pokret pa ji hoče dati tisti poudarek, ki ji v literaturi tudi pripada. Vsekakor pa poudarjam, da bo narodno pesem sedanosti mogla ustvariti le umetna pesem, kar sicer dandanes že tudi vrši. Če se poglobimo v bistvo pesmi, je težko mogoče, da bi večinoma po tako diferenciranih kriticah odgovarjal vedno enak napev. V svoji zbirki sem se temu zato večinoma izognil.

»Kakšen je odziv šol na sodobno mladinsko glasbo?«

Kar poznam zborov, goje v veliki meri tovrstno pesem. Izbira programov se vedno skrbneje vrši, da že danes mnogo zborov čuti pomanjkanje takih skladb. Prvi zvezek »Naše pesmi« je razpodan, je to pač bila reprezentativna revija najmodernejše smeri, iz katere bo težko sedaj kak mladinski zbor pel, in je bil temu primeren tudi odziv: šla je kot redkost v najrazličnejše roke, tudi služkinje so jo kupovale, seveda bolj zaradi tekstov kakor zaradi glasbe.

Malokdo je bil tako srečen, da je naletel na človeka, ki mu je odprl oči, redki so bili oni, ki so sami prišli stvari do dna, večino pa so vzdržali oni, ki so obstali pred vprašanjem, ne da bi ga mogli pravilno dometi in razvozlati.

Kdo jim more in sme to zameriti?! Ali imamo Slovenci znanstveno delo, v katerem je duševnost slovenskega človeka analizirana na splošno (z idealističnega vidika), a kamoli, da bi bilo v njem raztolmačeno, da je gospodarski in družabni proces osnova duševni strukturi slovenskega kolektiva?! Ne, takšnega dela žal še nimamo!

In sedaj si moral ti mladi slovenski učitelj, ki si se s svojim skromnim znanjem, prirešenim z učiteljskega, le s težavo dokopal do sistematičnega šolskega dela, ki si se v svoji mladostni neugnanosti in neorientiranosti zaglaval v delo pri raznih društvih, ki si se lovil za spoznavanjem osnovnih temeljev gospodarsko socialnega dogajanja, v nekaj urah napisati razpravo o duševnosti našega kmečkega človeka! Bogme, bil si siromak!

Mislím, da se ponovno obračam z menoj vred do vseh tistih, ki imajo danes pravico in dolžnost preizkusiti tvojo usposobljenost za učiteljski poklic in jim ponovno polagaš na srce: Bodite uvidevnejši! Razumite, da mlad učitelj nima gmotnih osnov za nadaljnje svoje izobraževanje (knjig si ne more nabavljati, pot do kulturnih centrov mu je zaprta), da so njegovi izobrazbeni temelji, dobljeni na učiteljski, kaj šibki, da so razmere po šolah obupne, da vplivajo nanj najrazličnejši družabni momenti! In nadalje, izogibajte se nesmislov, kakršni so ta:

Kandidat je zadostil teoretičnim zahtevam izpita. Stopil je v 1. razred, kjer bi moral v eni uri predelati pri stvarnem pouku »psa«. Tega ni zmoženo, ker se je držal novih principov vzgoje in učnega postopka. Ker ni zadostil zahtevi, da obdela v eni uri celo učno enoto, je dobil kandidat pouk, da ni baš nujno upoštevati vsa moderna učna načela (samo učna, vzgojnihi nič!) in je malo manjkalo, pa bi zletel!

Zato ponovno poudarjamo vsi mladi slovenski učitelji: Nove uredbe o praktičnem učiteljskem izpitu še ne bo tako kmalu. Pač pa lahko napravijo slovenski profesorji velik korak naprej s tem, da reformirajo svoje delo pri izpitih v okviru sedanje uredbe. Toliko smemo zahtevati v naši napredni Sloveniji!

Pravdač.

† Ruži Perovičevi

V začetku šolskega leta si prišla k nam. Veselih lic, smehljajočega obraza si stopila med nas, pa smo videli skrito solzo v Tvojih očeh in tajno bol Tvojega srca. Ko smo si prožili roke v pozdrav, je bilo v naših srcih že več kot tovarištvo — poznali smo Tvojo bolezen, slutili, da Te čaka veliko veliko trpljenje. Redko, prav redko sprejemamo tovariša s takimi čustvi, kot smo Tebe, — prisrčno in žalostno.

Minul je mesec — dva. Vedno bolj smo spoznavali Tvojo blago, dobro dušo, Tvojo tovariško prisrčnost, Tvojo ljubezen do najmanjših, izročenihi Tvoji vzgoji in vpravstvi! Živela si z njimi kot mati z otroki in nisi zamudila nobene prilike, da bi jih ne razveselila.

Miklavževu. Zarečih lic so malčki občudovali sladke Miklavževe dobrote, zarečih lic in s solzami v očeh si stala med njimi in uživala veselje in hvaležnost, ki so Ti z njimi srca malih povračevala dobroto Tvojega srca. Božič — božičnica! Usmiljenje in ljubezen sta zveneli iz Tvojih besed: »Moji so najmanjši, najteže prihajajo v šolo, če jih zebe, toliko revčkov imam, oddelite mojemu razredu malo več!«

Januar. — Kako je z njo? — »Dobro se drži!« ... Vesela smehljajočega obraza si hodila med nami, pa smo nedeljo za nedeljo videli teči solze po Tvojih licih, ko si za zdravje in pomoč prosila Njega, ki vodi našo življenjsko pot.

Kako je z njo? — »Brez pomoči. — Ona še ne ve! Držimo jo duševno, dokler gre!«

Februar. — Odmor. — »Ruža, kaj Ti je?« — »Prosim, vode!« — »Izvoli, saj Ti bo boljše!« — »Če bi umrla zdaj, niti šopka rož ne bi bilo, pa malo cvetice mi boste že preskrbeli, kajne?« Smeh in solze v Tvojih očeh — predobro smo Te razumeli. — Dan za dnem v odmorih: Vode, vode ...

»Danes mi je malo bolje, morda bom pa zdaj na pomlad ozdravela!« In v isti sapi: »Rada bi umrla kot aktivna učiteljica, da bi mi otroci zapeli pri pogrebu.«

Splošne vesti

V OBRAMBO ČASTI IN POŠTENJA.

Na učiteljskem zborovanju tretjega šolskega sreza v Beogradu je začel neki »kolega« — v pomanjkanju stvarnih dokazov — z demagoškimi osebnimi napadi name, in ob tej priliki se je poslužil insinuiacij, da sem sodeloval pri sprejetju delnega celibata za učitelje. Moje poštenje in mojo čast je sodil po sebi. Bolje bi bilo, da je ta »kolega« opravičil »moč« svojega karakterja, ki jo je dokazal s tem, da je služil vsem režimom in da je mislil na svojo »čisto« in »nesebično« službo v učiteljskih ustanovah. Za poštene ljudi je stvar jasna, a jaz bi smatral za ponižanje, da bi se še nadalje branil pred takimi in sličnimi »ideologij« in »kolegi« in pred takimi insinuiacijami. — Učiteljsko, ki vrši zelo delikatno misijo med narodom, mora čuvati svoje poštenje.

V Beogradu, 17. maja 1937.

Ivan Dimnik.

PROTI NELOJALNOSTI.

Uprava JUU v Beogradu je na svoji seji sprejela soglasni sklep, da vloži na sodišču tožbo proti Miodragu Jankoviću in Blagoju Stefanoviću, učiteljema v Beogradu, in proti redakciji »Učiteljskega glasnika« zaradi širjenja neresničnih vesti in klevetanja, da preti Jugoslovenskemu učiteljskemu združenju finančni krah. Uprava je dolgo in potrpežljivo čakala, da dotičnika uvidita svojo pomoto in prenehata z nadaljnjim klevetanjem. Ker pa do tega ni prišlo, je odbor končno prisiljen tudi na ta korak. Opozarjamo članstvo, da ne naseda neresničnim vestem, ker uprava ne more delati v tem pogledu nikakih izjem. Združenje ni bilo pred finančnim krahom niti prej, niti danes, čeprav so danes splošne ekonomske razmere uradništva, s čimer je treba računati. Sodišče bo dokazalo članstvu kleveto v pravi svetlosti.

POMEMBNI ODLOK

Kraljevina Jugoslavija.
Kraljevska banska uprava
moravske banovine.

Prosvetni oddelek
IV. No. 6618.
3. marca 1937.
Niš.

Sreskemu načelstvu — 1 — 40.
Mestnemu šolskemu nadzorniku

Niš.

Izvolite redno obveščati bansko upravo o sledečem:

Kdaj (točno označiti datum) in kje se bodo vršile seje — zborovanja sreskega učiteljskega društva v mesecih: marcu, aprilu, maju in juniju t. l.

Ta važna poročila pošljite brzojavno, čim, dogovorno z upravo tamkajšnjega sreskega učiteljskega društva odredite dan in dnevni red sestanka.

Delujte na to, da se teh zborovanj udeležijo vsi učitelji(-ce), ker je to v interesu dr-

Sredi februarja. Med uro: »Po vođo moram, ne morem več govoriti. — Na dopust bom morala.« — Saj Ti bo spet bolje! — Nisi odgovorila, a v Tvojem pogledu smo brali, natančno brali: »Kaj ste res tako trdosrčni, ne vidite, ne čutite, kako sem bolna, ne verjamete, da ne morem več — ne morem več!«

O Ruža, dobro smo vedeli, predobro; nismo Ti hoteli priznati. Trepotali smo pred tem trenutkom, zdaj je prišel, prišel z vso svojo resnostjo in krutostjo, ko Te je zrušil brez moči.

Nekaj dni preden Te je avto odpeljal iz Smarja v Tvoje ljubljene Žiće, smo govorili s Teboj. Misli so Ti begale okrog najrazličnejših stvari, ne Ti — ne mi, nihče ni omenil Tvojega trpljenja. Pa kar naenkrat je zatrepalo na Tvojih ustnih: »Bog mi daj hitro prestatiti!« — In potem si šla. Si čutila naša srca, ki so z grozo sprejemala vesti —: Vsak dan hušje, neznosno je njeno trpljenje!

Sredi cvetočega maja je prišla brzojavka: Ruža je došla. — Spogledali smo se, nihče ni spregovoril besede, srca vseh so govorila enako: Rešena je, revica! In čeprav Ti nihče izmed nas ni želel daljšega trpljenja, nam je bilo neizmerno hudo, — hudo, da ne boš ikdar več stopila med nas, nepojmljivo, da Te v resnici ni več.

Radi oddaljenosti Te otroci naše šole niso mogli spremiti na zadnji poti, a Bog Ti je izpolnil že prej izrečene želje: Zapela Ti je šolska mladina s čistimi, nežnimi glasovi Tvojega domačega kraja, angel božji Ti je zatislil oči v mesecu bujno duhtečega majniškega cvetja, da smo Te lahko obsipali z njim — sonce Ti je posijalo v slovo, preden Te je zagnila domača gruda.

A v naših srcih? — Ruža, Ruža, naša srca objema trda bolečina ... Razsulo se je Tvoje blago srce; kje tovarištvo najdemo enako? Bolne duše, težka srca nam polni grenko spoznanje: »Ruže, mile Ruže — ni je več!«

Šmarsko učiteljsvo.

žavne službe, ker se na sejah tega društva razpravljajo važna šolska in nacionalna prosvetna vprašanja. Sedaj pošljite brzojavno poročilo samo za seje, ki so se vršile v marcu. Nujno je!

Po odredbi bana
v. d. načelnik prosv. oddelka
Drag. R. Pavlovič, s. r.

— Predavanje. — V nedeljo, 30. t. m. bo na običnem zboru Slovenske šolske matice prof. dr. K. Ozvald predaval o predmetu: Pedagoški pomen celote. Občni zbor se bo vršil v šoli na Ledini od desetih.

— Ekskurzija na mednarodni učiteljski kongres v Parizu. Na razna poizvedovanja, vprašanja in prošnje poroča ekskurzijski odsek pri sekciji JUU v Ljubljani sledeče: Udeleženci iz Jugoslavije bodo odpotovali iz Ljubljane 20. julija t. l., kakor je bilo že sčasno objavljeno. Kdaj naj se pripeljejo v Ljubljano in kaj vse bodo še potrebovali, bomo naknadno objavili. — Stvar je v teku. Odgovori pariških kolegov so že tu. Pot ostane ista, kakor je že bilo objavljeno v »Učit. tov.« Prenosišče in hrano bodo imeli ekskurzisti v penzionatih. — Zaenkrat torej naj si nihče ne dela preveč skrbi, misleč, da ne bi bilo kaj v redu; vseeno pa smo vsakemu rade volje na razpolago za vsako nadaljnjo informacijo.

— Na banovinski vinarški in sadjarski šoli v Mariboru prične novo šolsko leto dne 15. septembra t. l. Šola je dvoletna ter ima internat za 60 gojencev in 112 ha veliko posestvo z vsemi kmetijskimi panogami in potrebnimi gospodarskimi objekti. — Za sprejem je potrebna starost najmanj 16 let ter z dobrim uspehom dovršena osnovna šola. Kmečki sinovi, ki ostanejo po končani kmetijski šoli doma, imajo pri sprejemu prednost. Mesečna vzdrževalnina se določi po premoženjskih razmerah prosilcev ter znaša od 25 do največ 300 din. — Prošnje za sprejem (banovinski kolek 10 din) je poslati ravnatelstvu najkasneje do 15. julija t. l. ter priložiti: 1. krstni list; 2. domovnico; 3. odpustnico, odnosno zadnje šolsko spričevalo; 4. spričevalo o nravnosti pri onih prosilcih, ki ne vstopijo v zavod neposredno iz kake druge šole; 5. obvezno izjavo staršev, odnosno varuha, da bodo krili stroške šolanja; 6. obvezno izjavo staršev ali varuha, ki računajo na banovinsko ali kako drugo štipendijo iz javnih sredstev, da bo njih sin ali varovanec ostal pozneje na domačem posestvu, v nasprotnem primeru pa povrnejo zavodu sprejete zneske podpore iz javnih sredstev. Izjavi pod 5 in 6 je kolkovati z banovinskim kolekom za 4 din. Priidni sinovi manj premožnih posestnikov, ki reflektirajo na znižanje mesečne vzdrževalnine in žele banovinsko štipendijo ali štipendijo sreskega kmetijskega odbora, morajo priložiti tudi premoženjski izkaz z uradno navedbo višine zemljiškega davka ter gospodarskega stanja staršev, odnosno varuha. Tak prosilec naj zaprosijo istočasno za primerno štipendijo pri svojem sreskem kmetijskem odboru. — Podrobnejša pojasnila daje na željo ravnatelstvo.

Zorn Jože.

† Antonija Šijanec-Boben, učiteljica v pokoji, soproga znanega stanovskega delavca in borca za učiteljske pravice Ludvika Šijanca, je umrla v Mariboru v ponedeljek 24. maja. S smrtjo blage tovaršice je težko prizadet pogreb in otroci, ki jim vsem izrekamo iskreno sožalje, a spominu pokojnice »slava«.

— **Tečaj za prirobojevanje.** Odbor učiteljske gospodinjstvo nadaljevalnih šol vabi k prijavi v tečaj za prirobojevanje, ki ga priredi od 5. do 7. julija pod vodstvom strokovne učiteljice Marije Hübl, na tehnični srednji šoli v Ljubljani. — Pouk bo le od 8. do 12. ure in je tako mogoč obisk obeh tečajev hkrati. Učnina je 160 din. — Program je sestavljen po željah učiteljske samih, je praktičen in smotren. Snov uporabljiva za ljudske, gospodinjstvo nadaljevalne ter celo obrtno nadaljevalne šole (oddelek za šivilje). — Prijavitelji se je do 15. junija na odbor učiteljske gospodinjstvo nadaljevalnih šol na naslov: **Andreja Grum-Skulj, Brezovica pri Ljubljani.** Kdor reflektira na prenočišče v Učiteljskem domu (8 din za večer), naj to navede.

— **Tečaj za fino kuho.** Odbor učiteljske gospodinjstvo nadaljevalnih šol priredi od 3.

do 12. julija tečaj za fino kuho. Vršil se bo v Ljubljani v prostorih menze »Sloga« pod vodstvom strokovne učiteljice Grete Prašnikarjeve. — Prvenstvo za sprejem imajo učiteljice gospodinjstvo nadaljevalnih šol, nato vse ostale. Pogoj pa je obvladanje preproste kuhe. — Tečaju bo letos priključen nauk o serviranju, na kar opozarjamo. — Pouk bo samo popoldne od pol 14. ure dalje, tudi ob nedeljah. Učnina in prispevek za obede znaša 350 din za osebo. — Preskrbljeno je za ceno prenočišča v Učiteljskem domu (8 din na večer). — Prijave z navedbo ali se reflektira na stanovanje je poslati odboru učiteljske gospodinjstvo nadaljevalnih šol do 15. junija na naslov: **Andreja Grum-Skulj, Brezovica pri Ljubljani.** — O sprejemu razpošljemo pravočasno obvestila.

— **15 letnica mature.** Tovarišicam in tovarišem, ki so maturirali leta 1922. na državnem moškem učiteljskem v Mariboru, javljam, da se na splošno željo zberemo dne 3. julija v soboto popoldne ob 3. uri v prostorih kavarne Astoria v Mariboru. Pridite vsi in obvestite po možnosti vse one, ki bi slučajno to notico prezrli. — **Dragica Rainer, učiteljica v Rajhenburgu.**

Osebnne zadeve

— **i Za preglednike so postavljeni:** Ločniški Franc, šolski upravitelj v Mavčicah za radovljški okraj; Grad Boris, šolski upravitelj na Bledu za kamniški okraj; Rusjan Ambrož, šolski upravitelj v Ptuj za gornjegrajski okraj.

— **i Na svoji matični šoli sta vrnjena učiteljica Kumelj Vera, doslej dodeljena gospodinjstvu šoli na Mladiki v Ljubljani, in Lubej Franc, učitelj, doslej dodeljen v pisarno Sokola kraljevine Jugoslavije.**

— **i Premeščeni so naslednji učitelji in učiteljice:** Andreja Grum-Skuljeva iz Brezovice v Škofjo Loko, Krašnja Ivan iz Rovt nad Logatcem k Sv. Jurju na Medvedjem Selu, Kralj Zorislav iz Centibe v Zamostje (Dolnja Lendava), Oreh Marija iz Zamostja v Centibo, Lampič Antonija iz Zalega loga v Martinj vrh (Škofja Loka), Debeljak Vida iz Reteč v Škofjo Loko, Merja Valentina iz Horjula v prosvetno ministrstvo v Beograd, Cirman Ana iz

Sv. Jakoba ob Savi v Toplice pri Zagorju, Škerjanec-Zurz Mara iz Toplice k Sv. Jakobu ob Savi, Pečarič Boris iz Studenec (Krško) k Sv. Jerneju, Bodišek-Turk Alma iz Višnje gore v Ljubno, Kogeljnik Drago iz Jarenine na Tezno (Maribor), Deškovič Marija iz Vrhovca (Murska Sobota) v Mursko Soboto, Vujčić-Veblje Adela iz Iga v Ljubljano, Grčar-Campa Ela iz Iške vasi na Ig, Mihelič Ivan in Stana iz Dobriča na Brezovico (Ljubljana-okolica), Prislav-Strašek Marija iz Piljšanja v Petrovče, Mrak Jože iz Starega trga (Črnomelj) na Trato (Škofja Loka), Potočnik Peter in Antonija iz Spitališča na Primskovo, Racek Adrian iz Tezna v Maribor, Jevšenjak Antonija iz Sv. Lovrenca na Pohorju na Pobrežje pri Mariboru, Seranjik Zmagoslavica iz Dol. Lendave v Maribor.

— **i Za izseljenške učitelje so postavljeni:** Jenkovič Janko v Metz, Francija; Šlibar Anton v Gladbeck, Nemčija; Stoviček Svato-pluk v Limberk, Belgija.

Perilo prati? Ne, temveč negovati?

Ako si hočete dolgo časa ohraniti perilo, tedaj zadostuje, da ga perete kot »navadno«. Perilo je treba pravilno negovati s Schichtovim Radionom. — S tem si boste prihranili tudi mnogo težkega dela.

RADION je popoln proizvod za nego perila

Učiteljski pravnik

— **§ Vprašanje:** Č. N. A. — Ali začasni šolski upravitelj lahko odstopi stanovanje eni oziroma dvema učnima osebam (ker ga sam ne potrebuje)? — Kdo dobiva v tem primeru stanarino?

Odgovor: Naturalno stanovanje pripada začasnemu upravitelju, dokler ni imenovan stalni šolski upravitelj, zato nima pravice do stanarine.

Kaj vse pišejo

o učiteljstvu, šoli, prosveti in JUU

— **i Pedagoška centrala v Mariboru** je imela 23. maja svoj 16. občni zbor. Delo v preteklem letu je bilo plodovito. Pri volitvah je bil izvoljen soglasno dosedanji odbor: dr. Šilih (preds.), dr. Poljanec (podpr.), Kopriva (tajnik), Rodè (blag.), Haberman (knjižničar).

— **i Laško.** Občinske zadeve. ... Učiteljja M. Jeršeta so spravili iz njegovega stanovanja v občinski hiši. To stanovanje bodo šele oddali ali pa ga bodo morda uporabili za šolske razrede. Na šolskem in občinskem vrtu gospodarji sedaj neki Kolski iz okolice, ki ugaja našim gospodom. (»Nova doba«, 21. V.)

— **i Ob upokojitvi zaslužnega vzgojitelja Henrika Schella** prinaša »Mariborski večernik« od 22. V. daljši članek. Schell, ki je bil zaradi svojih zaslug kot vzgojitelj in nacionalen in kulturni delavec odlikovan z redom sv. Save V. stopnje in z redom Jugoslovenske krone, je prejel te dni dekret o upokojitvi, potem ko je prehodil vse stopnje slovenskega učitelja, od pomožnega učitelja do šolskega upravitelja, nadzornika in oblastnega šol. nadzornika. Tik pred upokojitvijo je moral na stopiti znova svojo kariero kot »navadnega učitelja«.

— **i Dva, ki sta šla v pokoj.** Pod tem naslovom priobčuje »Jutro« od 21. V. daljši članek o upokojitvi tov. Schella Henrika in Mravljak Amalije. O Schellu pravi med drugim, da je prebrazil svoje stopnje slovenskega učitelja. Vzgal je mladino 38 let. — Odločen in neomahljiv je bil vselej, predvsem pa v borbi za učiteljske pravice, za katere se je boril ves čas službovanja v konjiškem srezu kot predsednik tamošnjega okrajnega učiteljskega društva. Članstvo je znalo ceniti njegove zasluge in je svojega borbenega tovariša izvolilo že leta 1924. za častnega člana. — O Mravljakovi piše, da je služila 36 let v istem kraju, to je v Zrečah.

— **i Glede na to ali je pravilno »ljudske« ali »narodne« šole** je nastala med naprednim in katoliškim časopisjem polemika. »Slovenski narod« od 22. V. se dela norca iz te pole-

mike pod rubriko »Izpod sita« in pravi kako si je znal neki šolski upravitelj v tej zmedbi pomagati. Odbil je polovico napisne table, tako da je ostal samo napis šola.

— **i Načrt novega šolskega posloplja v Kranju** prinaša »Gorenjec« od 21. V.

— **i Revizija nemških in francoskih knjig.** Pred 2 letoma so se sestali predstavniki nemških in francoskih profesorjev zgodovine, in so se sporazumeli, da vnesejo popravke v zgodovinske šolske knjige, kjer je nevarnost, da skalijo razpoloženje za dobre odnose med obema narodoma. Točke sporazuma so objavljene šele sedaj. (»Jutro«, 23. V.)

— **i Na okrožnico banske uprave** glede uvedbe novega pravopisa po šolah, dostavlja »Jutro« od 23. V.: Morda čakajo v Kopitarjevi ulici na izid diskusije, ki se, kakor čujemo, razvijajo o tem kdo je upravičen izdajati pedagoško didaktične predpise in izdelovati učne načrte in programe za naše šolstvo. Ministrstvo prosvete reklamira to pravico izključno zase, in sicer na podlagi uredbe z dne 26. VII. 1929., ki ima zakonsko moč.

— **i Poziv »Straže v viharju« slovenski mladini.** ... Ustvari s krepko krščansko in slovensko samozavestjo na vseh naših srednjih šolah ono svojstveno slovensko ozračje, ki ne bo trpelo nobenih odpadnikov: ne plehkih ter surovih jugo-edinstvašev ne prihuljenih in moralno skvarjenih komunistov. Slovenske šole morajo živeti slovensko življenje, morajo biti kos slovenskega sveta! (»Straža v viharju«, 20. V.)

— **i Vlak zavozil v dijaški izletniški avtobus v Lepoglavi pri Varaždinu.** 2 mrtva, 8 težko ranjenih, 20 lahkoranjnih. (Dnevnik od 24. V.)

— **i Plin je eksplodiral 24. t. m.** v stanovanju tovaršice Albine Travnove v Ljubljani. Eksplodizija je bila tako močna, da je porušila 3 stene in uničila skoro vse pohištvo. Tovarišica Travnova ima hude opekline skoro po vsem telesu, vendar upamo, da kmalu ozdravi. (Po dnevnikih od 25. V.)

UČITELJSKA TISKARNA V LJUBLJANI

registrovana zadruga z omejeno zavezo

Račun Poštne hranilnice v Ljubljani št. 10.761 — Telefon št. 23-12

Podružnica knjigarne v Mariboru, Gorenja Gosposka ulica št. 36

Vabilo

na

XXXIV. REDNI OBČNI ZBOR

ki bo

**v nedeljo, dne 20. junija 1937, ob pol 10. uri
v Ljubljani v zadržnih prostorih (soba št. 16)**

DNEVNI RED:

1. Poročilo upravnega sveta o zadržnem poslovanju.
2. Poročilo upravnega sveta o računskem zaključku za l. 1936.
3. Poročilo nadzorstva o računskem zaključku in poslovanju upravnega sveta
4. Revizijsko poročilo Zveze slovenskih zadrž.
5. Predlog upravnega sveta o razdelitvi čistega dobička.
6. Volitev v upravni svet.
7. Volitev v nadzorstvo.
8. Slučajnosti. — Posebni predlogi se morajo naznaniti upravnemu svetu vsaj tri dni pred občnim zborom.

Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen, se bo vršil v zmislu § 31. pravil pol ure pozneje v istem prostoru in z istim dnevnim redom občni zbor, ki sme brezpogojno sklepati.

Upravni svet.

Naša gospodarska organizacija

— **i Učiteljskemu domu v Ljubljani** je daroval Mayer Julij, šolski upravitelj v Dobu pri Kamniku, namesto cvetja na grob pokojnega tovariša šolskega upravitelja Lapajneja Josipa dar 50 din. Srčna hvala. Tovariši, tovarišice, posnemajte ga ob sličnih prilikah ter podpirajte naše gospodarske ustanove. Ne gradimo palač samo drugim, pristopimo k popolni izgraditvi naših lastnih skromnih domov.

— **i Zadržnikom Učit. samopomoči.** V teh dneh prejmete položnice za nakazilo članskega prispevka v maju 1937. Umrli so: Wittenbach Balbina v Vojniku, Semolič Josip v Mariboru in Šijanec Antonija v Mariboru — 419. do 421. smrtni primer. — Samski člani nakažejo din 16,—, zakonski pari din 31,—. Zadržna uprava je razposlala precej opominov onim zadržnikom, ki imajo večje zaostanke. Na prihodnji seji bo načelstvo izključilo več članov, ki nam dolgujejo večje zneske, a se za poravnavo nič ne brigajo. — Letošnji občni zbor se je vršil v Ljubljani, 23. maja 1937. in zaključil v najlepšem soglasju s prisotnimi zborovalci. Poročilo o tem priobči »Učiteljski tovariš« v eni poznejših števk. — Prosimo še dolžnike iz Podpornega sklada, da store svojo dolžnost.

Mladinska matica

— **mm Zadnja številka letošnjega »Našega roda«** izide zaradi nepredvidenih ovir šele 1. junija. V glavnem bo izvršena ekspedicija v torek, 1. junija. Ljubljanske šole dobijo list lahko isti dan pri upravi.

— **mm Poverjenikom Mladinske matice.** Po sklepu skupščine izidejo letošnje redne publikacije namesto ob zaključku šolskega leta šele v septembru. Ta sklep je bil sprejet

Največja, najlepša izbira in skrajno nizke cene spomladanskega volnenega blaga za plašče, kostume, kompleje in obleke. Pralno blago in čudovito lepe svile. Za cenj. učiteljstvo posebne plačilne ugodnosti

A. ŽLENDER

manufaktura za dame in gospode
Ljubljana — Mestni trg 22

Stanovska organizacija JUU

Iz društev Vabila

— **JUU — SRESKO DRUŠTVO KOČEVJE** bo zborovalo v soboto, dne 12. junija 1937. l. ob 11. uri v narodni šoli v Kočevju po sledečem dnevnem redu: 1. Situacijsko poročilo, 2. Državljska vzgoja v poeziji in prozi. Uvodno besedo ima g. prof. Stražar Konrad. Slede recitacije tovarišev(-ic) iz sreza. 3. Slučajnosti. — Odbor.

— **JUU — SRESKO DRUŠTVO CELJE** bo zborovalo v soboto 5. junija t. l. s pričetkom ob 9. uri dop. na mestni osnovni šoli v Celju z naslednjim dnevnim redom: 1. situacijsko poročilo, 2. poročilo o sejah glavnega odbora JUU in predsednikov društev sekcije, 3. Dopisi, 4. Predavanje (predavateljja in nje: Lucije Petelinove »O vzgojnem vplivu umetnosti«, 5. volitev delegatov za sekcijisko in glavno skupščino JUU, 6. slučajnosti. — Pripravite predloge za banovinsko skupščino! Knjižnica bo poslovala. — Za polnoštevilno udeležbo na zborovanju, ki je zadnje v tem šolskem letu, prosi odbor.

— **JUU — SRESKO DRUŠTVO KOZJE** bo zborovalo v soboto dne 5. junija t. l. ob 10. uri dopoldne v prostorih ljudske šole v Kozjem. Dnevni red: 1. Čitanje in odobritev

pri skupščini na ponovne predloge mnogih sreskih društev, ki so utemeljevala to, češ da je poletni čas za branje skrajno neprimeren, posebno za kmetske otroke. Kljub temu pa, da izidejo knjige jeseni, bo treba pobrati po 2,50 din za knjige že v juniju. To je potrebno, ker se začnejo tiskati knjige julija meseca in mi moramo poznati točno število naročnikov zaradi naklade. Kdor ne plača naročnine za knjige že junija meseca, izgubi pravico do knjig. Kasnejši naročniki prejmejo knjige le v kolikor bodo še na razpolago. Učenci, ki dovršijo šolo to leto in so naročeni na knjige, se pač oglašijo en dan v septembru pri svojem prejšnjem učitelju ali poverjeniku, kjer jim bodo knjige na razpolago. — Prosimo cenjene poverjenike, da obvestijo o vsem tem učence.

Šolski radio

— **r XXVII. teden.** V juniju bo tedensko le ena šolska radio oddaja, in sicer vsak petek ob 11.

Petek, 4. junija: Mladinska letovišča na Jadranu; g. Viktor Pirnat.

Počitnice so pred vrati. Telesno in duševno izčrpana mladina potrebuje oddiha. Kam z njo? To so velike brige staršev in vzgojiteljev. Humana in nacionalna društva danes že kar tekmujejo v pozornosti do otroka, banovina, mesta, občine jim požrtvovalno pomagajo. Enim je potreben gorski, drugim morsk zrak. Srečni, ki pridejo na vrsto!

Mladina, ki ji zdravniki priporočajo spremembo na morju, ima na našem Jadranu bogato izbiro letovišč, ki so urejena specialno in le zanjo. V podrobnosti se bo predavatelj bavil z vprašanjem letovanja mladine na morju ter bo poslušalke in poslušalce popeljal po vseh mladinskih pomorskih kolonijah na našem Jadranu od Sušaka do Ulčinja. Navedel bo pogoje, cene itd. itd. Vsakdo bo izbral po želji in potrebi in po očetovem žepu.

Mladina naj ima pred seboj zemljevid našega morja in Primorja. — II.—III.

zapisnika zadnjega zborovanja. — 2. Došli dopisi. — 3. Referat tov. Janka Proslana. — 4. Predlogi in nasveti. — 5. Slučajnosti. — Odbor.

— **JUU — SRESKO DRUŠTVO LASKO** bo zborovalo dne 5. junija 1937 ob 10. uri v osnovni šoli v Rimskih toplicah s sledečim dnevnim redom: 1. Otvoritev. 2. Zapisnik. 3. Dopisi. A. Predavanje (predavateljja in njegov tema objavimo prihodnjič!). 5. Izpreminjevalni predlogi za šolski zakon. 6. »Učiteljski pokret« — poročila tov. Švarc. 7. Volitev delegatov za skupščino. 8. Predlogi za ban. skupščino. 9. Slučajnosti. Pridite številno ter poravnajte dolg na članarini, saj gremo h koncu leta. — Odbor.

— **JUU — SRESKO DRUŠTVO LJUTOMER** bo zborovalo v soboto, dne 5. junija pri Sv. Jurju ob Ščavnici, z začetkom ob 10. uri. — Poleg običajnih točk je na vzporedi nadaljevanje predavanja tov. Porekarja: Po Nemčiji, volitev delegatov in sestava predlogov za skupščino. — Pridite! — Odbor.

— **JUU SRESKO DRUŠTVO MARIBOR LEVI BREG** bo zborovalo v soboto dne 5. junija t. l. ob pol 10. uri dopoldne na Teznu pri Mariboru in sicer v dvorani tamošnje kolo-dvorske restavracije. Razen običajnih točk je na dnevnem redu poročilo o predsedniškem